

MANGEHØJE

7200 Grindsted

"Mangehøje"-gravpladsen i Ågeslund Plantage lige nord for Grindsted er et sjældent flot eksempel på et sammenhængende gravfelt fra den såkaldte Enkelgravskultur i afslutningen af bondestenalderen.

Start af den afmærkede sti fra sydenden af P- pladsen ind til Mangehøje.

Den nordligste og største af Mangehøjene set fra syd.

Administration

Ejerforhold	Privatejet
Oprettet	2010
Sidste rettelse	02-2011
Tilsyn og beskadigelser	Kulturarvsstyrelsen - KUAS
Pleje, skiltning og 100 m.-zone	Billund Kommune
FREDNINGSNR.	3006-1
STEDNR.	190602-21

Find Fortidsmindet med GPS

GPS	Breddegrad 55.776642
Længdegrad 8.921762	
UTM-system	E 495092 N 6181224

Beskrivelse

Mangehøje ved Grindsted

De 10 gravhøje "Mangehøje" i Ågeslund Plantage nord for Grindsted udgør en sjælden smuk højgruppe fra bondestenalderens såkaldte Enkeltgravskultur (2.800 - 2.400 f.Kr.). Da højene blev opført for omkring 4.500 år siden, var det midt- og vestjyske landskab langt mere åbent med udstrakte heder og løvskove. Nutidens menneskeskabte plantager på de magre jorder og bebyggelsens fremmarch har ændret billedet totalt og de lyngklædte høje ligger nu på et græsbevokset friareal omkranset af en opvokset, privatejet nåletræsplantage.

"Mangehøje"-gravpladsen i Ågeslund Plantage lige nord for Grindsted er et sjældent flot eksempel på et sammenhængende gravfelt fra den såkaldte Enkeltgravskultur i afslutningen af bondestenalderen.

Mangehøje-gravhøjene er aldrig blevet undersøgt arkæologisk. Der kendes ikke til fund fra højene, men sænkninger i højtoppen af flere høje viser, at nogle af højene har været udsat for plyndring. Højgruppen blev fredet gennem en frivillig overenskomst mellem Nationalmuseet og ejeren allerede i 1896 - 7 år efter grundlæggelsen af Grindsted Plantage.

Start af den afmærkede sti fra sydenden af P.-pladsen ind til Mangehøje.

Som følge af fredningen blev der opsat fredningssten i bornholmsk granit med indhugget kongekrone og "FM" for fredet mindesmærke på alle højene. Efter Naturfredningsloven i 1937, hvor alle synlige gravhøje blev omfattet af fredningsloven, ophørte denne praksis. Heraf følger, at der ikke behøver at være en fredningssten på et fortidsminde, for at det er omfattet af beskyttelsen. Læs mere om fredningsloven HER.

Stende ved afslutning af stien fra P.pladsen.

Gravhøjene ved Mangehøje er kun et lille udsnit af de tusindvis af relativt lave gravhøje som enkeltgravskulturen rejste. De lå ofte i klynger og på række med op til flere hundrede høje og i det midtjyske område også ofte langs datidens færdselsruter - det som senere blev til Hærvejs-strøget.

Den nordligste og største af Mangehøjene set fra syd.

Enkeltgravskulturens gravhøje varierer fra ganske små $\frac{1}{2}$ -1 m. høje gravhøje til høje af 2-3 m. højde og omkring 15 m. i diameter.

Alle højene er markeret med fredningssten i bornholms granit. I de store høje findes som regel flere begravelser og byggefaser. Begravelserne blev anlagt ovenpå hinanden og ved en ny begravelse blev højen som regel udvidet. Traditionelt findes den ældste, såkaldte "bundgrav" nederst i højen. Graven er som regel nedgravet i undergrunden og herover rejstes en mindre jordhøj. Ovenpå denne anlagdes endnu en grav "Undergraven" og højen blev udvidet og til slut kan der i toppen ligge en "Overgrav".

Gravhøjene ved Mangehøje er en smuk samlet gruppe.

Det er udviklingen i de medgivne gravgaver: Især stridsøkser fremstillet i forskellige bjergarter og enkeltgravskulturens bægerformede, generelt sparsomt ornamenterede keramik samt formen af ravperlesmykkerne, som daterer gravhøjene og begravelserne.

Gravhøjen har fået en ny beboer - ræven er flyttet ind.

De tre gravhøje mod nordøst set fra syd.

Panorama over Mangehøje - her set fra nord.

Panorama over Mangehøje - her set fra vest.

Panorama over Mangehøje - her set fra øst.

Panorama over Mangehøje - her set fra øst.

